

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
ROZDZIAŁ I	
NA PROGU PRYMASOSTWA (LIPIEC – WRZESIEŃ 1981)	29
1. Początki nowej funkcji Józefa Glempa	30
a. Nominacja na arcybiskupa gnieźnieńskiego i warszawskiego . . .	30
b. Specjalne uprawnienia Józefa Glempa jako Prymasa Polski . . .	40
c. Wizja i program prymasostwa w pierwszych wystąpieniach J. Glempa	51
d. Stary i nowy styl komunikacji społecznej nowego prymasa . . .	62
2. Wizerunek arcybiskupa Józefa Glempa w połowie 1981 r.	72
a. Pozytywne opinie o mało znanym nominacie	72
b. Przedstawiciel „generacji 1930”	76
c. Formacja prawnicza	84
d. Sekretarz prymasa Wyszyńskiego	88
e. Obraz pracy biskupiej Józefa Glempa na Warmii	90
3. Program Prymasa nominata w odniesieniu do kwestii społecznych i historycznych.	95
a. Zainteresowania historyczne	95
b. Motywy historyczne i społeczne w działalności na Warmii w l. 1979-1981	99
c. Odwołania do spuścizny prymasa Stefana Wyszyńskiego w 1981 roku	101
d. Wizja spraw społecznych i relacji Kościoła z państwem	107
e. Świadomość historycznej godności prymasostwa	117

ROZDZIAŁ II

PRYMAS NA TRUDNE CZASY (W KRYZYSOWYM CZASIE STANU WOJENNEGO

I „POWOJENNEGO” 1981-1984)	123
a. Pierwsze próby mediacji w okresie konfliktów jesienią 1981 r.	123
b. Reakcje Prymasa na wprowadzenie stanu wojennego.	135
c. „Zadania Kościoła w stanie wojennym”.	164
d. Próby dialogu z władzami politycznymi	184
e. Prymasowski pogram ugody społecznej.	189
f. Interwencja w sprawie strajku aktorów	200
g. Trudny dialog z władzami politycznymi i negocjacje w sprawie papiejskiej pielgrzymki	206
h. Porozumienie ze środowiskami twórczymi	225
i. Działalność w okresie kryzysu w relacjach Kościół – państwo w 1984 r.	234
j. Prymas Glemp wobec sprawy ks. Jerzego Popiełuszki w latach 1981-1984	244

ROZDZIAŁ III

RZECZNIK KOŚCIOŁA I NARODU (W „ZMIENNYM” OKRESIE OSTATNICH
LAT PRL 1985-1988)

	259
1. Między władzą a opozycją	260
a. Zaostrzenie relacji Kościół – państwo	260
b. „Realizm współistnienia”.	278
c. Historyczny kompromis 1987	288
d. Wezwania do porozumienia	293
e. Spotkanie z premierem Rakowskim: „Kościół nie chce przywilejów, chce wspomagać”	298
f. Wsparcie społecznego dialogu jesienią 1988 r.	301
2. „Kościół na drogach Ojczyzny” – kwestie kościelne i narodowe	303
a. Kazania narodowe na Jasnej Górze i na Skałce	303
b. W obronie zasad chrześcijańskiej etyki	309
c. Kontynuacja wsparcia dla środowisk twórczych	318
d. Organizacja papiejskiej pielgrzymki w 1987 r.	320
e. W kierunku zmiany statusu Prymasa Polski	330

3. Działalność kościelna i narodowa poza krajem	332
a. Propagator procesu pojednania z Ukraińskim Kościołem Greckokatolickim	333
b. Spotkanie z odradzającym się Kościołem katolickim i Cerkwią prawosławną w Rosji, na Białorusi i Ukrainie	345
c. Zabiegi o ustawienie krzyża na cmentarzu w Katyniu	355
d. Ważne wywiady zagraniczne prymasa Glempa	359
e. Motywy historyczne i społeczne podczas wizyt duszpasterskich wśród Polonii.	372
4. „Widzenie teraźniejszości przez pryzmat zdarzeń minionych”	403
a. Rocznica wydarzeń poznańskich i Milenium Chrztu Polski	404
b. Inne wielkie rocznice kościelne i narodowe	407
c. „Polscy święci też tworzyli Europę”	408
d. Bł. Michał Kozal i męczennicy II wojny światowej	413
e. Hołd dla prymasa Augusta Hlonda	416
f. Odsłonięcie pomnika prymasa Stefana Wyszyńskiego w 1987 r.	420

ROZDZIAŁ IV

„PRYMAS NIEPODLEGŁOŚCI” I NARODZINY WOLNEJ POLSKI.

W OKRESIE TRANSFORMACJI PAŃSTWOWEJ I KOŚCIELNEJ

w POLSCE (1989-1992)	427
1. Prymas Glemp w czasach transformacji społeczno-politycznej w Polsce.	428
a. Asystowanie przy narodzinach III Rzeczypospolitej	428
b. Znaczące wystąpienia publiczne	447
c. Głos w sporze o miejsce Kościoła w życiu publicznym.	455
d. Rola Prymasa w sporze o klasztor w Oświęcimiu	469
e. Wkład w organizację papieskiej pielgrzymki w 1991 r.	487
2. „Po raz drugi dar niepodległości”	496
a. Udział Prymasa we wznowionych obchodach narodowego święta 11 listopada	497
b. Upamiętnienie ojców niepodległości z 1918 roku	502
c. Świętowanie ocalenia Warszawy i Polski w 1920 r.	506
d. Rocznica września 1939 r. przeżywana w wielu wymiarach	509

e. „Wolność krzyżami się mierzy” – lekcja historii na Monte Cassino	512
f. Powstania warszawskie – „misterium bohaterstwa”.	514
g. Drugie zniewolenie za czasów PRL. Jak przetrwał Kościół i naród?.	517
h. Dziękczynienie za wolną Polskę i troska o zachowanie świadomości historycznej.	519
3. Celebrowanie przeszłości i budowanie przyszłości	521
a. „Jednoczący wkład” męczenników św. Wojciecha i św. Stanisława	522
b. Śluby Jana Kazimierza i rola Jasnej Góry.	527
c. Święty Andrzej – apostoł odrodzenia Polski	528
d. Zapomniani bohaterowie walk z zaborcami	530
e. Obchody 200. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja	532
f. Niespełniony ślub wybudowania Świątyni Opatrzności Bożej	537
g. „Taka jest genetyka dziejów” – rola minionych pokoleń	538
4. Transformacja kościelna w latach 1989-1992	541
a. Rola kard. J. Glempa w uregulowaniu stosunków państwo – Kościół	541
b. Ustanowienie nuncjatury apostolskiej i wygaśnięcie niektórych uprawnień Prymasa Polski	552
c. Bulla Jana Pawła II z 25 marca 1992 r. i zmiana statusu Prymasa Polski	562
d. Pozycja prymasa Józefa Glempa po 1992 roku	566
PODSUMOWANIE	571
PODZIĘKOWANIA	577
WYKAZ SKRÓTÓW	581
BIBLIOGRAFIA	583
SPIS ILUSTRACJI	627
INDEKS OSÓB	629